

טיב הקהילה

כי-תצא
ט' אלול תשפ"ו

המסע לפי אופק ירושלים

זמן הדלקת הנרות ומצ"ש

הרה"נ	6:41
מוצ"ש"ק	7:53
ר"ת	8:33

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סו"ק"ש א'	8:37
סו"ק"ש ב'	9:22

סו"ת א' 9:58
סו"ת ב' 10:29

גליון מס':
849

טיב המערכת

• ובערת הרע מקרבך •

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרב"צ
רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

'בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה' (שמות ג, יב), על מנת כן יצאו ישראל ממצרים.

כיון שכן מי פתי הוא שלא יסכים לקיים מצוותיו? אם האיש הישראלי יתבונן איך היה מצבו אם לא גזר הקב"ה 'חירות' על אבותיו יתרצה לרצותו ולקיים כל מצוותיו גם אם יצטרך להווייל עליהם דמים יקרים.

זוהי סיבה שמראש כבר הסכימו אבותינו לשמור על פיקודי ה' גם אם יצטרכו לחסר בסיבתם את ממונם, ואפילו רק על 'הידור מצוה' הסכימו להווייל את ממונם, הם קנו לעצמם טלית נאה ותפילין נאים וד' מינים נאים, והיתה זאת רק כדי לרצות את פני קונם.

גם אנו הולכים בעקבותיהם ומוויילים מעות לרוב אפילו רק ל'הידור מצוה'. אולם לא תמיד אנו עושים זאת מתוך אותו רצון שהיה לאבותינו, אבותינו בחרו בדרך זו מתוך הכרתם בטובת הבורא ב"ה, ואנחנו, מנהג אבותינו בידינו! אבל לא תמיד מתבוננים למח, והרי זה בגדר הרגל נעשה טבע.

זוהי כבר סיבה שהיצר יתהא אונתו לעשות את כל אלו המעשים לכבוד עצמנים. כלומר, אילו היינו זוכרים שהם נעשים לכבוד הבורא, לא היה להיצר פתחון פה לפתות אותנו להמיר כבודו יתברך בכבודינו, אבל אם אין כבודו נזכר, יש מקום להופעת כבודינו, או יש מקום להיצר לפתותינו לקנות ד' מינים כדי להתפאר בהם, כי כבוד הוא לאדם שכל מתפללי בית הכנסת יכירו ויודו שהוא המוצלח שזכה לאתר ד' מינים מהודרים, או שהוא זה המוסר את נפשו למצוות...

אולם ישנם כאלו שכן בחנו את עצמם, והגיעו למסקנה שלא טוב הדבר להדר במצוות אם לא שמכוונים לשם ה', ואשר על כן החליטו בינם לבין עצמם לכוון לשם שמים, ובכל זאת אחר שטעמו טעם של 'כבוד' אינם יכולים להיות בטוחים שרק ב'כבוד בוראם' חפצם, ושלא מתערב גם 'כבוד עצמו' בדבר, ורק מליבשים את רצונו בכבוד הבורא. והאיך אם כן יהיה ביכולתם להוכיח לעצמו עומק כוונתו? על זה בא רש"י שלפנינו להשיב, שהמצוות האמורות במקרא שלפנינו יוכיחו!

כי גם בסיבתם של מצוות אלו מוטל על האדם להשלים לפעמים עם הפסד ממוני מפני רצון בוראו, וזאת מבלי שינחל כבוד, להיפך, לפעמים מצטרף אמו גם בזיון מסויים! יש לו סכסוך ממוני אם דל ורש, ומתבייש להיות מנוצח. קשיי יום חייבים לו מעות, וצר לו על שאינם פורעים את חובו, נדמה לו שהם מהתלים בו, ואעפ"כ עליו להתנהג עמהם בסלחנות, הוא רואה בעצמו כמי שמנצלים אותו, ואעפ"כ עליו לרחם. חיובו לרחם במצבים כאלו אינו כלל משימה קלה.

אבל כאן הוא המבחן, אם גם במצבים כאלו הוא מתגבר על רגשותיו, ומבטל רצונו מפני רצון בוראו, אות הוא שגם שאר המעוות שמוויל למצוות הוא מפני כבוד הבורא, ואת הכל הוא מקיים מתוך ידיעתו שיציאת מצרים היתה על מנת לשמור חוקותיו, אבל אם אין ביכולתו להתגבר על רגשותיו, אות הוא שהוצאותיו להידור מצוה הם רק לכבוד עצמו...

הפרשן בים למען השנייה

לא תטה משפט גר יתום ולא תחבל בגר אלמנה: וזכרת כי עבד היית במצרים ויפדך ה' אלקיך משם על כן אנכי מצוך לעשות את הדבר הזה: (דברים יז)

ופירש"י: וזכרת - על מנת כן פדיתיך לשמור חקותי אפילו יש חסרון כיס בדבר: ...

דברי רש"י אלו צריכים חידוד והמחשה כדי שיתיישבו היטב בלבות בני אדם.

ובכן נתבונן לרגע, אם יגזור המלכות על אדם מסוים להושיבו בבית האסורים משך שלושים שנה, ואחר שעבר חצי שנה מאז שהחל לרצות את עונשו הוא מרגיש שאין כוחותיו עומדים לו עוד, ובאם חלילה לא יקרה נס ויבוא אי מי לחלצו מן המיצר עלול הוא למות רח"ל או להשתגע ח"ו. וממש באותה שעה הופיע אי מי לפניו, והודיעו שבהיותו קרוב למלכות ביכולתו להשתדל ולשחררו ממאסרו, אולם לאות הוקרה חפץ הוא שמשך כל השנים שגזר עליו לבלות במאסר יתן לו מידי שנה איזה סך מעות, הרי אין ספק שהאסיר יסכים לכך, כי כל אשר לו יתן בעד נפשו.

כעין זה היה בזמן שהתענו ישראל תחת יד מצרים, אי אפשר כלל לתאר את שפל מצבם בשנות השתעבדותם, רק עצם העובדה שהחליטו המצריים שישאלם הם עבדים עבורם כבר היתה סיבה לצער עמוק, גם אם המצרים לא היו מענים אותם בענויי הגוף, כי מעמדם של עבד הינו ממש כמעמדם של שור וחמור, כשם ששור בעיני בעליו אינו כי אם אמצעי לעשות בו מלאכה, כך גם העבד, אין לו שום זכות לעצמו, כל כולו משועבד הוא לאדונו כשור לעול וכחמור למשא. והאמת הוא שאפילו כבהמות לא נידמו בעיני המצריים, שהרי אילו רצה מצרי לקנות בהמה היה משלם על כך לבעליו, ולא כן עשו לישראל, אלא כבשו אותם ביד חזקה והטילו עליהם את מלאכתם כאילו היו הם בעלי חיים מן ההפקר ר"ל. וגם אחר שהחזיקו בהם לא התייחסו אותם כי אם בלחם צר ומים לחץ ורק כדי שיחזיקו מעמד, והיה זה כעין ההכרח להאכיל את בהמותיהם 'בתבן'...

ומי מדבר על צער הגוף שהיתה גם היא מורגשת בכל עת, כאשר המצריים אצים בהם וכופים אותם במלאכה המייגעת את הגוף ומשברתו, ואם לא כילו את המוטל עליהם היו מכלים בהם את זעמם ומענישים אותם בעונשים בלתי נסבלים כמסופר במדרשי חז"ל. ובנוסף עינו את ישראל בעוד צרות והשפלות המסמרים שערות כל ראש המתבונן בהם, השליכו את ילדיהם במים ר"ל, וגם החשיבו אותם כלבנים לשקעם בתוך הבנין, והאחרון הכביד במה שהשתמשו בדמם כ'חומר גלם' לרפואת מלכם הצורך, והמוני ילדים נשחטו מידי יום רק כדי להמציא את דמם לרפואתו, מי יכול לשער את גודל ההשפלה שהיתה מנת חלקם של ישראל? כל מי שיש לו מוח בקדקדו יבין שאין לך קשה מזה הסבל, ואכן כן איתא ממרן האר"י הקדוש, שזה השעבוד היה הקשה מכל השעבודים.

ואכן אז כבר באו ישראל לידי מצב שכבר לא היה ביכולתם להחזיק מעמד, ואז הופיע הקב"ה אל משה וגילה לו שהוא זה שביכולתו להוציאם לחירות, אולם מבקש הוא תמורה:

הצדיק רבי אליהו רוט שזכה לשמש את הרה"ק ר' שלומק'ה מזוועהיל זיע"א. סיפר שר' שלומק'ה היה ידוע כבעל חסד גדול, אבל היה חסד אחד שלא היה מסוגל לעשותו, אם משהו ביקש ממנו להעירו בשעה מסוימת, הוא ממש ביקש שיחפש משהו אחר להעירו כי הוא אינו מסוגל להעיר אדם משנתו, ואפילו אם הוא ביקש ו'הסביר' לו שזה לטובתו, עדיין לא היה הרה"ק מסוגל לזאת, בהסבירו כי אפילו אדם שרוצה לקום, בכל זאת ברגע הראשון כשמעירים אותו יש לו איזה 'משהו' צער מהניתוק משנתו העריבה, והוא אינו מסוגל לגרום לשום אדם אפילו את ה'משהו' צער הזה.

אצל בן סורר ומורה אומרת התורה ו'רגמולו כל כי אנשי עירו באבנים ומת ובערת הרע מקרבך', ועלינו להבין מהו הלשון 'בערת הרע מקרבך', והרי חז"ל אומרים ש'בן סורר' נהרג על שם סופו כי בשעתו עדיין אינו רשע, אלא שהתורה יודעת כי 'סופו שהוא עומד בפרשת דרכים ומלסטם את הבריות, אמרה תורה מוטב ימות זכאי ואל ימות חייב', אם כן מה שייך לומר כאן 'בערת הרע מקרבך', והלא הוא עצמו אינו רשע, וכל שכן שכלפי כל העם עדיין אין זה נקרא שיש כאן רע, כי כל רעתו עדיין בהסתרה?

על מצוות 'שילוח הקן' אמרו חז"ל 'האומר על קן ציפור יגיעו רחמיך - משתקין אותו', אבל הרמב"ם כותב כי טעם מצוות שילוח הקן הוא מצד מידת הרחמנות, אז מדוע אין לומר 'על קן ציפור יגיעו רחמיך'?

לשתי השאלות תשובה אחת: התורה מלמדת אותנו שצריך לקיים את המצוות מתוך כוונה לקיים את רצון הבורא ולא בגלל שהשכל שלי אומר שזה הדבר הנכון, ולכן 'האומר על קן ציפור יגיעו רחמיך משתקין אותו', וכך אצל בן סורר ומורה, אדם עלול לחשוב שאם יהרוג בן סורר ומורה שכעת הוא לכאורה זכאי, אולי זה יעורר אצלו את מידת האכזריות, על כך אומרת התורה, שלא תפחד, אלא להיפך, ע"י שתהרגהו יתקיים בך: 'בערת הרע מקרבך'.

(ע"פ: 'טיב התורה' - כי תצא)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

ערכוני שיחות: 0534-100024

טיב
ההודעות

א. יש אנשי מעשה הנוהגים להתענות ארבעים יום, כנגד ארבעים יום שעלה משה רבנו ע"ה לקבל את התורה, ולפי שאין מתענים בשבתות ור"ח וכן בר"ה, לכן נוהגין להתחיל אחר חמשה עשר באב כדי שישלימו למספר ארבעים יום (מט"א תקפ"ה ס"ב).

ב. כשמתענה מראש חודש אלול ואילך, ישאל מהשם ית' שיתן לו שררה וחיים ובנים לעבודתו (א"ר שם סק"א).
ג. אם יכול להתענות איזה יום או ימים בחודש אלול אשר לו, ובלבד שיפשפש במעשיו ועשה גדר שלא לשוב עוד לכסלה (מורה באצבע אר"ת ר"ז).

ד. וכתבו ספרי המוסר, דאם באמצע אכילתו בעוד שהוא מואה לאכול מושך ידו ממנו, זה נחשב ג"כ לסיגוף ומתכפרים עונותיו (מ"ב ס"י תקע"א סק"ב).

ישמח במעשיו

ה. וכיון שחודש זה מעותד לתשובה, לפיכך הירא את דבר ה' יש לו לפשפש במעשיו, ויוסף אומץ בקיום המצוות, ויש אנשי מעשה נוהגים שבחודש הזה מפשפשים בדקדוקי מצוות להיות בודק ובוחן תפילין ומוצות שלהם, וכל אשר ימצא שם בדק בשאר מצוות, והוא מנהג טוב (מט"א שם ס"ו).

ו. חודש אלול הוא זמן תשובה לכל, ויזהר לפשפש במעשיו, וטוב וישר שבכל לילה קודם שישן טרם אמירת הוידי יפשפש ויחפש דרכיו ובמעשיו באותו יום, ויתוודה וישו, וכן יעשה בכל יום מר"ח אלול עד יום הכיפורים, ובאמת היה צריך לעשות כן כל ימיו בכל לילה כמעשה הצדיקים וקראו בשמותם מארי דחושבנא, אך לכל הפחות כה יעשה בארבעים ימים הנוראים הללו (ב"ח סק"ד).

טיב ההתחזקות

מה חובתו בעולמו

יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה

רבינו בעל המסילת ישרים פותח בשער ספרו בדבריו המאלפים שהיו ליסוד מוסד לבית ישראל, אלו הם איפוא דבריו: יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה הוא, שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו.

וכמוכן לכל בר דעת, כי חובת האדם בעולמו, הוא לעשות רצון השי"ת ולקיים את מצוותיו אשר ציונו. אולם שזה ברור וידוע לכל בר דעת וכל ילד קטן ידוע שהוא צריך לקיים מצוות וללמוד תורה. אם כן מה חידוש מחדש בדבריו.

אלא, שבעל המסילת ישרים רוצה לחדד את חובתו בעולם. שלמרות שכל אחד צריך לדאוג לענינים הגשמיים, כל אחד מחויב גם על פי תורה לפרנס ולכלכל את צרכי הבית, כמו כן חייב כל אדם מן התורה לדאוג לבריאותם של בני ביתו וילדיו. ועוד שאר דברים אך שרבינו בעל המסילת ישרים בא ואומר לנו שאכן יש צרכים וחובות גשמיים, אך שמעל הכל והחשוב מכל הם הדברים והצרכים הרוחניים, כדי שאדם יזכה לטובות גשמיים, חייב הוא להקדים ולהעדיף את הצרכים הרוחניים, לפני כל מעשה גשמי חייב אדם להתפלל וללמוד.

ורק אחר שעשה את חובתו הרוחנית בעולמו, יכול הוא להתפתח לעבודתו הגשמית. כמו כן אחר שאדם סיים עבודתו והרויח את הנוצר עבור הרוחניות, חייב הוא לשוב לבית המדרש ללמוד ולהתפלל.

התורה והמצוות הם לחם חוקיו של כל אדם, זו החובה שלנו הראשונה במעלה, תלמוד תורה כנגד כולם אחר כך יש את דאגת הפרנסה האשה והילדים כי הכל אכן חשוב ומרוצה. אין שחרון ביניהם שעוסק בצרכי פרנסה וכדומה. אך שמי טוב ומועיל רק אם צרכיו הגשמיים הם השניים במעלה אחר הצרכים הרוחניים.

ז. אשרי מי שלובש שק ויושב על האפר, ובוכה על עוונותיו ומספיד עליהם, ומתוודה בבכי ובכפפות ראש והשתחויה עד שיתפקקו כל חוליות, ובוזו מקיים הראשי תיבות של 'תשובה', שהוא ר"ת תענית ש"ק ו'אפר, ב'כיה ה'ספר כמו שכתב האר"י ז"ל (שער הרוק תיקון י"ז דף י"ט ע"ב). ואף בשבתות שלא הותר להספיד ולבכות ולישב על הארץ, מכל מקום נראה שיוכל להתוודות וידי קצר אף בשבתות, או יקרא בספר דניאל סימן ט' וסימן י', ויאמר אלו הפרשיות בכוונה, ויחשוב בלבו עוונותיו, גם יקרא פרשיות בנחמיה סימן ח' ט' י', ואחר כך יאמר בתהלים מזמור סימן נ"א כאשר בא אל בית שבע וכו', ויסיים בתורה (דברים י', י"ב - י"א, ט') בפרשת ועתה ישראל מה ה' אלוךך שואל מעמך וגו' עד זבת חלב ודבש, ויתעורר מאד בלבו ויחשוב מחשבות טובות לתקן כל מה שקלקל (שלי"ה הק' מס' ר"ה פר' נר מצוה ס"ו).

ח. ופשוט שחוב גמור על כל אדם שילמוד בכל יום בספרי היראה אם מעט ואם הרבה, והוא יותר חיוב מכל שאר לימודיו, ואף אם יתבטל על ידי זה מלימוד פרק משניות או שאר לימוד, כי מה ה' אלוךך שואל ממך כי אם ליראה אותו (חיי"א כלל קמ"ג ס"א).

ט. וירחיק עצמו מעבירות, ויהיה איש ירא וחרד את דבר ה', וירחקו עצמו מהקפדה ומכעס, אפילו לדבר מצוה, ומחליצנות וגאווה, ויזהר מאוד בברכת הנהנין (פרי עץ חיים שער ראש השנה הקדמה).

ישיש מעשרותיו

י. טוב שיפריש מעשרותיו בחודש אלול, שהרי מצינו במדרש (מגילת אסתר) דזכות המעשר הועילה להם לישראל בימי המן שלא עלה הגורל על חודש אלול, ואף שהוא זמן מעשר בהמה, מכל מקום מי שאין לו להפריש מעשר בהמה, מה טוב שיהיה מפריש"ה פרש"ה מעשר כספים בימים האלה, ומה גם שהוא סוף השנה ועושה חשבון מכל השנה, וגם יהיה לו כתרס בפני הפורענות ביומא דדינא, ויהיה לו זכות יותר להכריעו לטובה, ויכתב ויחתם בספר פרנסה וכלכלה וחיים

והפנקס פתוח

בעמדינו כצאת השנה, הלא כל ראש לחלי וכל לבב דוי, והלא אם יחשוב האדם על השנה החולפת את כל אלו שהכיר מקרוב או מרחוק ונעדרו, זה בשיבה טובה וזה בקיצור ימים ושנים, הלא אימה ופחד תאחז את האדם כי למרות שאינו יודעים ואינו מנסים אפילו להבין חשבונות שמים. אך דבר אחד ברור ומוסכם כפי שנוהג מורי ורבי הגאון רבי זונדל קרויזר זצ"ל לומר שבראש השנה ויום כיפור כבר נחתמו אותם נפטרים למיתה! רחמנא ליצל!

ובחודש זה - אלול, חודש הכנה, חודש הרחמים, בימים אלו הדקות והשעות ערכם רב הרבה יותר מכל ימות השנה. כל רגע יש בדינו הזדמנות ואפשרות להשיג עוד ועוד זכויות. בדקה אחת של לימוד התורה יכולים אנו להכריע את כף המאזנים לטובה ולשנה של זכרון לחיים מלך חפץ בחיים.

כמו שהזכרנו מקודם התורה היא העיקר והיא הנמשל המסחר הוא המשל. ממנו נקח לעבוד את ה', כמו שבמסחר חייב שבעל המפעל יעשה חשבון ומאזן בכל סוף שנה. כמו כן יש אדם חייב לעשות חשבון נפשו, מה קרה עמו בשנה החולפת, אם הוא התעלה בתורה ויראת שמים או אפילו במדות טובות, או שחס ושלוש הוא רק ירד ברמתו הרוחנית. ושקע בעולם הגשמי.

וכמו שבמסחר יודעים כי המתחילים שמפעל שלא השיג רווחים חייב להיטגר וכמה שיותר מוקדם עדיף, כך הוא הדבר ברוחניות. מי שחף המאזניים שלו שוקע בצד השלילי העבירות מרובות מהמצוות אוי הוא נכתב ונחתם חס ושלוש מיד לדברים לא טובים.

שונה הלכות

הדימים האלו מזכירים ונעשים כימי הרחמים. אכן, כדי להרבות רחמים נחנך וכראי מאד להרבות בלימוד ההלכה, שיהיה לימוד ההלכה למעשה, הלכה הוא דין, דיני התורה, וכשלומדים הלכה ממתיקים את

טובים (מועד לכל חי פי"ד ס"ד).

יא. ושבתו של החודש הזה הוא זבולון כמש"כ בספר עמודי שמים, שהוא היה מחזיק ביד לומדי תורה, וא"כ לכה"פ בחודש הזה יאחז צדיק דרכו של זבולון לעשות צדקה עם עמלי תורה (מועד לכל חי פי"ד ס"ד).

מזמור

יב. תניא בפרקי דרבי אליעזר: בר"ח אלול אמר הקדוש ברוך הוא למשה "עלה אלי ההרה", שאז עלה לקבל לוחות אחרונות והעבירו שופר במחנה משה עלה להר, כדי שלא יטעו עוד אחר עבודה זרה, והקב"ה נתעלה באותו שופר שנאמר עלה אלוךך בתרועה וגו', לכן התקינו חז"ל שיהיו תוקעין בר"ח אלול בכל שנה ושנה וכן בכל החדש, כדי להזהיר את ישראל שיעשו תשובה שנאמר אם יתקע שופר בעיר וגו', וגם כדי לערבב את השטן (טור).

יג. ותוקעין תשר"ת בכל יום לאחר תפילת שחרית מיום ב' דר"ח, חוץ מערב ראש השנה שאין תוקעין בו כלל (שו"ע שם ס"א, מט"א שם ס"ו). ויש שנוהגים לתקוע תשר"ת תש"ת תר"ת (ב"ח ס"י תקצ"ב).

יד. והוא דמיון לבעל חוב שנותנין לו זמן ב"ד שלשים יום להמציא מעות כדי לפרוע את חובותיו, וכן הוא לענינינו שנותנין לו לאדם ב"ד של מעלה זמן שלשים יום לעשות תשובה כדי שיצא זכאי מבית דין של מעלה בעשיית תשובה תפלה וצדקה להעביר מעליו רוע הגזירה, על כן יתעורר כל אחד ואחד לקול השופר המכריז ומעורר ומתרה על התשובה וקום קרא לאלוךך בבכי ותתנונים (קב הישר ס"י מ"ח).

טו. אם הבעל תוקע עומד באמצע אמירת פסוקי דזמרה אעפ"כ מותר לו לתקוע, ואפשר שאפילו באמצע ברכות קריאת שמע גם כן מותר, מפני שאינו אלא כמנשים שנימות בלי שום הברה כלל, והקול בא רק ע"י השופר (א"ח תנינא ס"י נ"א).

טז. אם אירע ששכחו לתקוע בשחרית תוקעין במנחה (אג"מ א"ח ח"ד ס"י כ"א אות ה').

הייתי פעם בדרשתו של המגיד המפורסם הגאון רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל הוא אמר: יש בכל בתי הכנסיות פרוכות שנים בתי כנסת להם פרוכות פשוטות. חלקות, ללא עיטורים ופרחים, ויש בתי כנסת בהם רואים פרוכות יקרות המעוטורות בציצים ופרחים רבים לצדם יש אבני חן יקרים, כולם מבנים מה יפה יותר ומה יקר ערך, כל אבן קטנה נוספת שנמצאת על גבי הפרוכת מוסיפה לפרוכת חן ויופי.

כך הם מעשי המצוות ככל שאדם יוסיף מצוות ומעשים טובים בימי חודש אלול כן יתווסף לו חן ויופי רוחני. כל מצוה שאדם עשה הוא מתקן לעצמו יופי רוחני כאבן ספיר. לכן מה נכון שכל אחד מאתנו ירבה בימים אלו במצוות ומעשים טובים, בפרט בלימוד תורה שבכל דקה יכול אדם להוסיף לעצמו מאתיים אבנים יקרות ערך כמאמרם ז"ל ותלמוד תורה כנגד כלם.

אממור"ר הגה"צ זצ"ל בעל מעדני השלחן היה אומר: מעולם לא ראיתי אדם שהולך ברחוב עם לבוש שק. כל אחד בוחר לעצמו בגד יפה ומכובד עמו הוא יוצא לבין אנשים. קל וחומר הדברים אמר אממור"ר הגה"צ זצ"ל כשאדם עושה מצוה, שהוא בבחינת בגד רוחני עבירו. מדוע בבגדים הרוחניים האלו אנשים אינם מקפידים שהיו יפים ויקרים, מדוע אנשים מקיימים מצוותיהם בדיעבד וללא הידורים. הרי בגדיו אינם נראים יפים ומכובדים בצורה כזו.

האור החיים הקדוש כותב שמצוה צריכים לעשות: בטורח גדול ודמים יקרים, כמו שהסברנו המצוות הם הלבתיים שלנו וכל אדם מבין ויודע שלבש צריך להכניס יפה ויקר. כי עם בגד שאינו נקי ואינו מכובד אף אחד אינו רוצה לצאת לרחוב העיר.

סוף דבר, עומדים אנו לקראת ימי הדין, בימים אלו שהם ימי הכנה. ימים של תיקון וניקוי, בעבודת הקדש של סור מרע ועשה טוב, בתשובה ומעשים טובים לזכר הלכות, בכל יום ממש ובזכות גדולה זו נזכה לכתיבה וחתימה טובה ולשנה טובה. אמן וכי"ר.

ופירוש רש"י: "והיה כך חטא – מכל מקום, אלא שממהרין להיפרע על ידי הקורא".

הן נודע שכל אלו הפרשיות שאנו קורין בחודש אלול, דנו, הלא הם קשורים אל הזמן, ומעוררים אותנו לקראת יומא דרינא רבא ביום טוב של ראש השנה הבעל"ט.

בהאי פרשתא בא הכתוב לעורר בעניינים שבין אדם לחבירו, כמה צריך להיזהר שלא לצער את הפועל ואת כל איש יהודי, שכן על עניינים אלו ממחרים להדיע רח"ל, על ידי הקורא שנפגע ונצטער מחמתו.

ומה לא יעשה האדם כדי להינצל ביום הדין, כאשר הכתוב מעיד בנו על האויב יומא עילאה של ראש השנה, שאת הכל יעשה האדם כדי להינצל בו, ובר"א (אויב ב, א-ד) "ויהי היום [ראש השנה] ויבאו בני האלהים להתייצב על ה', ויבאו גם השטן בתוכם להתייצב על ה'." ויאמר ה' אל השטן אי מזה תבא וגו'. ויאמר עור בעד עור, וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו".

ומחובתי להודיע בשער בת רבים, מה שאמר לי מרן הגאון רבי ישראל יעקב פישר זצוק"ל רבב"ד דפעייה"ק ת"ו, ורב דשכונתנו "זכרון משה", כמה וכמה פעמים [כדלהלן], שצריך הצרות הבאות על ישראל בימינו הן מחמת עבירות של בין אדם לחבירו. כי על העבירות שבין אדם למקום, יש לנו בכל שנה את יום הכיפורים שמקיימים בו ישראל את חמשת העניינים כדן. והתורה מבטיחה: 'כי ביום הזה יכפר עליכם לטוהר אתכם מכל חטאותיכם' (ויקרא כו, ל). אבל על העבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חבירו (יומא פה:). ובזמן הזה אנו רואים במוחש, שמתגבר היצר הרע מאד על ענין זה של בין אדם לחבירו, ומניח לו לאדם להיות צדיק בכל מעשיו ולהחמיר בקלה כבחמורה, ולעסוק בתורה ועבודת ה', ולדקדק ולהרהר במצוות שבין אדם לקונו, אבל בהלכות שכנים ובמצוות שבין אדם לחבירו מבטלים ביותר.

וכה כתב מרן החתם סופר זצוק"ל בדברשו"ת (דף רמה:). אמנם מצינו צדיקים ואנשי מעשה המוסרים נפשם על דקדוק קל האמור עם הספר, אבל כמה שבינים לחבירו מורים היתרא, ולאו כל אדם זוכה להעביר על מידותיו, ע"כ.

[טיב התורה – פרשא דידן]

ערב אחד בהיותי בבית כ"ק אבי מורי הגה"צ בעל 'מעדני השלחן' זצוק"ל, אמר לי לפתע הבה נצא נא להשתתף בשמחת האירוסין של קרוב משפחתינו. כשראה שהתפלאתי קצת, כי כבר היה בעת זקנתו וחולשתו ועתיד הוא להשתתף בשמחת החתונה, ולמה לו להטריח את עצמו גם אל שמחת האירוסין? – אמר לי, שהוא גמרא מפורשת בסוגיא ערובה שלפנינו בפרק הבא על יבמתו (זבחים סב:). "ואזהב את שכניו והמקרב את קרוביו בו", עליו הכתוב אומר (ישעיה נח, ט) "אז תקרא ויה' יענה, תשוע ויאמר הנני".

ופירוש רש"י: "אז תקרא [מתי תקרא] – לעיל מינה (שם ז) כתיב בו 'ומבשרך לא תתעלם', היינו אזהב את שכניו שהן בקרוביו ומקרב את קרוביו". – "אז יקבע כשחר אורף, וארבתך מהרה תצמח, ויהלך לפניך צדקה, אז תקרא ויה' יענה וגו' (שם ח). למזנו מכאן כמה נחת רוח גדולה יש לפני הבורא ברוך הוא כשהאדם מקרב את קרוביו, ומרבה שלום בעולם, עד שמבטיח לנו מתנה נפלאה כזו של 'אז תקרא ויה' יענה, תשוע ויאמר הנני', וראייה היא מצוה גדולה זו לטרוח עבורה טובא.

והבחנתי בו כאשר יצא משמחת האירוסין לפני שנכנס אל הרכב, שהוא נרגש מאוד ושותותי ממללים תפילה. כשהייתי את אוני שמעתי שמלמל: 'המקרב את קרוביו אז תקרא ויה' יענה', והחל ללחוש כמה וכמה שמות של יהודים הזקוקים לישועה.

סיפורים רבים כיוצא באלו מסופר על גדולי הדורות, שהיו יוצאים מגדרם כדי לקרב את קרובי משפחתם, ולהרבות שלום בישראל.

הגאון רבי עקיבא אייגר זצוק"ל, גאון ישראל קדושו, כאשר הגיע פעם לצרכי רבים אל עיר הבירה 'וורשא', טרח וביירר וחפץ במשך יום שלם אחר אחד מקרובי משפחתו שנודע לו שהוא מתגורר בוורשא, עד שבסוף היום עלה בידו ומצא אותו.

התברר שהיה זה איש פשוט, סנדלר עני שהתגורר בקצה העיר בשכונת הקבצנים...

שמוח רבי עקיבא איגר עד מאוד שזכה למצוא את קרובו, וכשהביאורו לפניו ישב ושוחח עימו שעה ארוכה בחביבות גדולה ובנעימות.

כשנשאל על ידי סגל הרבנים החשובים שהיו עימו, שרעתם לא היתה נוחה מכל אותה טרחה, ולכשיצא אותו איש שאלו מלפניו, ילמדנו רבינו, האם כך היא המידה? ועד כדי כך צריך לטרוח יום שלם בחיפושים, אחר כך להתבונן ולשבת בשיחה פשוטה עם איש פשוט כזה? הלא המידות מאחד מגדולי ישראל שהגיע כדי לעסוק בצרכיהם של ישראל, ורפת העיר 'פוזנ' הגדולה לאלקים, ואין זה לפי כבודו בכל זה.

חיין הגאון הצדיק לעומתם, ופתח פיו בחכמתה של תורה: הנה פעמיים מצאנו בחזרתנו הקדושה ענין 'העלמה', האחד במצות השבת אברה [בפרשא דידן], שאמרה תורה (דברים כב, ג) 'לא תוכל להעלם', והשני בקרובי המשפחה שהזהיר הכתוב (ישעיה נח, ז) 'ומבשרך לא

בין אדם לחבירו

"ביומו תתן שכרו ולא תבוא עליו השמש, כי עני הוא ואליהו הוא נשא את נפשו, ולא יקרא עליך אל ה' והיה כך חטא" (כד, טו).

תתעלם'. ואף כי לגבי השבת אבידה קיימא לן בפרק אלו מציאות (בבא מציאה ל). 'פעמים שאתה מתעלם, בוקן ואינו לפי כבודו', ודרשין לה מקרא (דברים כב, א) 'והתעלמת מהם', דמשמע שיש פעמים שאתה מתעלם מן האבידה, והיינו בוקן שאינו לפי כבודו. אבל בדין 'מבשרך אל תעלם', לא נאמר בשום פסוק 'והתעלמת', ולא מצינו שום דרשא ושום היתר להתעלם גם כשאינו לפי כבודו...

כיוצא בדבר מסופר על הרה"ק בעל 'אהבת ישראל' מוויז'ניץ זצוק"ל, שבהיותו פעם בעיר המעינות 'קרלסבאד' המפורסמת, נודע לו שמה על אחד מקרוביו שנפל למשכב, ולדאבון ליבו היה רתוק למיטתו ולא עלתה בידו להינפש ולישב אצל המעינות כחפצו. והרבי הקדוש מוויז'ניץ הטריח עצמו בכל יום בטיולו היומי להיכנס לבקרו ולדרוש בשלומו.

לשאלתם של מקרוביו מדוע מטריח הרבי את עצמו לגשת אליו בכל יום, וכי לא די לו באחת מכמה ימים? – השיב הרבי ואמר: מאוד חביבים עלי דברי חכמינו ז"ל שהעידו שהמקרב את קרוביו עליו הכתוב אומר 'אז תקרא ויה' יענה'.

ובאותו מעמד פירש הצדיק סברת טעמא דמילתא שזוכה לברכה מיוחדת מופלאה כזו, מחמת שהאיש הרוצה להתפלל אל השם יתברך, הלא צריך הוא שיהא הקב"ה כביכול 'קרוב' שלו... כד"א (תהילים קמח, יח) 'קרוב ה' לכל קרְאִיו', ובכך מתקבלת תפילתו ועולה לפני כיסא הכבוד, כאשר מוגדר כמו 'קרוב' של הש"ת. וכן הוא אומר (דברים ד, ז) 'כי מו גיו גדול אשר לו אלהים קרבים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אֵלָיו, ובתרגום אונקלוס על אתר: 'אלהא קריב ליה, לקבלא צלותיה בעידן עקתיה'.

ולפיכך האדם אשר מקרב את קרוביו, ומשתמש אל נכון במידת 'קרוב', אינו נוהג עימו הקב"ה כמו כן באותה מידה, להיותו 'קרוב' אליו, והרי הוא גם כן מקרבו אליו ושומע לתפילתו, מאחר שנתקיים בו כביכול 'קרוב ה' לכל קוראיו'.

הרה"ק רבי מאטיל סלונגמער זצוק"ל היה אומר, באם חפץ אתה לקיים מצות צדקה 'לשמה' בשלמות, בלי שום פניות... – תתן את הצדקה שלך לילדך שלך, והיינו משום שני טעמים: א) כמה שתתן ותתן להם לא תקבל מהם ברכת 'יישר כוח'... ב) כל כמה שתתן ותוסיף להם יאמרו תמיד שזה מדי קצת...

מסופר על הצדיק המפורסם רבי אריה לוי זצ"ל, שפעם בא אליו איש עשיר נגיד נכבד בעמיו אחד והתייעץ עימו אודות תרומה הגונה שברצונו לתרום לשיבת 'עץ חיים' שרבי אריה עמד בראשה בתור משגיח רוחני, סכום נאה ומפולפל שיש בו כדי להחזיק את כל הישיבה לכמה חודשים ארוכים.

אך להפתעתו של הגביר, סירב רבי אריה לקבל את התרומה, ואמר לו לאותו עשיר: לך אסור לתרום כאן לשיבה?

מדוע? – שאל האיש בפליאה, הרי בעל נכסים רבים אני, ויש בידי להרים תרומה כזו ואף להכפילה פי כמה וכמה!

השיב לו ר' אריה, אסביר לך ואימא לך מילתא בטעמא, הרי יודע אתה שיש לך כאן בירושלים קרובים בני משפחתך שמצבם הכלכלי דחוק ביותר, וכל שאינך מסייע בעדם סיוע שיש בו ממש, איני רשאי ליטול ממך את תרומתך! שכן כבר נאמר 'ומבשרך אל תעלם', ועניין שלך קודמים במצות הצדקה לכל צדקה אחרת.

נכנסו הדברים לליבו של העשיר, ותיכף הבטיח להתחיל לתמוך בקביעות בבני משפחתו הללו הדחוקים בממון, ואכן הפריש מיידית סכום הגון לפרנסתם, ורק לאחר מכן נפנה ר' אריה לקבל ממנו את תרומתו היפה עבור המוסדות.

כיוצא בדבר מסופר גם על מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל, שהיה דרכו מאז להקפיד מאוד לקרב את קרוביו, והיה מקבלם תמיד בכבוד גדול.

לא אחת היה מטפס ועולה שש ושבע קומות ללא מעלית, רק כדי לבקר קרוב משפחה רחוק. הגם שידוע ומפורסם כמה היה אותו צדיק חס על כל רגע ורגע של ביטול תורה, מכל מקום כשהגיעו קרובי משפחה לביקור עזב הכל והתיישב עמם לזמן ממושך, וכל זאת כדי לקיים את מצות 'המקרב את קרוביו'.

מקרים רבים הגיעו לפתחי בצרות קשות של אחינו בני ישראל רחמנא ליצלן, שהגשתי את שמותיהם לתפילה נאמנה בפני רבינו הגאון רבי ישראל יעקב פישער זצוק"ל, רב דפה.

ותדיר היה אומר שכל זה בא אליהם מחמת שציערו את חבריהם, וכשאמרתי לו שאין האיש זוכר כלל שפגע או שציער את חבירו, ענה לי שיתכן לפעמים שאביו או זקנו עד קרובע דורות ציערו את חבריהם, שהרי עד ארבע דורות נאשמו את עוון אבותם, ותסמנה שערות ראש! אחד ממכרי איש ישר ואמין, אשר הפרוטה אינה מצויה בכיסו, אבל מצד שני התברך בילדים מיוחדים טובים ומוצלחים כ"י, שידך את בתו המהוללה עם משפחה עשירה. ובהיותה כלילת המעלות בלעה"ר, התחייב אבי החתן שהיה גביר עתיר נכסים

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשירחו במערכת ע"י הקוראים

'סידור מלא'

אני בע"ה מקפיד להיות מעשרה ראשונים ועשרה אחרונים.

בפתיחת תפילת ערבית אומר החזן "ברכו את ה' המבורך" אם הגעתי אחרי או אני ממתין למניין הבא.

אלא שהפעם ביתי הקטנה שהתנה בגינה מחוץ לבית הכנסת, ורגע לפני ערבית בקשה שאקח אותה לשירותים בדחיפות.

זה מקום של חופשה ואין מניין נוסף מסודר.

לקחתי אותה והפסדתי את ה'ברכו' הראשון. כדי לא לסכן תפילה בציבור לגמרי, הצטרפתי למניין בתקוה שיהיה מניין נוסף ושם אשמע את ה"ברכו" שהפסדתי.

כמו בתחילת התפילה, גם סוף תפילת ערבית מסתיימת ב"ברכו את ה' המבורך" יש מנהג שאומרים לפני תפילת עלינו לשבח ויש נוסחאות שאומרים אחרי עלינו לשבח של ערבית. לפני עלינו לשבח שמעתי ברכו, ובקדיש שאחרי עלינו לשבח הוסיף יהודי "ברכו" נוסף וכולם ענו אחריו...

אנשים לא הבינו מה קרה?

התברר שהראשון התפלל נוסף ספרד שאומרים ברכו לפני עלינו לשבח, ואילו המתפלל הנוסף רגיל להתפלל נוסח אשכנז שאומרים ברכו אחרי עלינו.

אבל את האמת ידעתי שהקב"ה סידר לי את ה'ברכו' השני מכיוון שאני מקפיד על כך מאוד...

אם כבר מדברים על עשרה ראשונים ואחרונים אוסיף חיזוק בעניין.

אנשים נכנסים ומצטרפים למניינים אחרי שהתחילו ועושים השלמות למרות שיש מניינים בזה אחר זה, להם אני אומר בחיור: "אתם רוצים מבורא עולם 'סידור מלא' ?? תנו לו גם 'סידור מלא' מתחילת התפילה ועד סופה!!!"

מכתב מאת...

המעוניין לזכות את הרבים בספיר של השנה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' שמחה סמאולס פקס: 15326517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

טיב התורה

עם טיב הרש"י

ממשנתו של הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

ניתן לקנות בבודדים

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב': 0733-22-76-09

ח מתקשרים מ מזמינים מקבלים ללא עלות דמי משלוח

03-6194114

הפצה מרכז הספרים

במהלך חג יום הולדת

718-871-8652

הפצה שירה

ארצות הברית

ניתן להשיג גם בחנויות הספרים

לגשת אל הפתח ולשאל את האשה הניצבת, האם הם קנו דירה לאחרונה? הנכד הרים את גבותיו, ולא הבין לשאלה מה זו עושה? וכי מה זה קשור לשאלותיה ההלכתיות? אך חזקה עליו מצות רבו וזקנו, הוא ניגש אל הפתח ואמר: הרב שואל, האם קניתם דירה לאחרונה?

אכן כן! ענתה האשה, לאחרונה קנינו דירה. והנה שוב חוזר הנכד עם שאלה נוספת: הרב שואל, האם נטלתם על עצמכם 'משכנתא' לחלוטם דירה זו שקניתם לאחרונה? אכן כן! - ענתה האשה גם הפעם, על אף שלא הבינה מה מקום מצא הרב עתה לכל החקירות הלל נעימות הללו. והנה לפתע פרצה האשה בבכי מר, ופרקה את ליבה וייסורי נפשה, מחמת החוב הכבד הרובץ בעליהם...

החבר, שזה זמן רב שהציפות בביתם היתה בלתי נסבלת, ונוקו לרכוש דירה גדולה יותר, היא ביקשה פעמים רבות מבעלה לעסוק בענין, אך הוא מיאן ואמר שזה בלתי אפשרי בסכומים אדירים שכאלה. - יום אחד נודע לאישה שעל פי דרגת ה'ניקוד' שלהם זכאים הם לקבל 'משכנתא' גדולה ביותר, המכסה את חלק הארי של עלות הדירה, והדבר אפשרי בהחלט.

אך שוב חשש הבעל גם מצד זה, בהיותו אדם מחושב וזהיר לא אהב כלל להסתכן בחובות, ומניין נשלם את אותה משכנתא? - שאל/הקשה הבעל, הרי זה מחייב להשיג סכום נכבד מדי חודש בחודשו!

אמרה האישה, בלית ברירה נאלץ להדק את החגורה, לקמץ ולחסוך יותר בהוצאותינו, ומצד שני אוכל להוסיף כמה שעות עבודה בשעות אחר הצהריים, וכך נוכל לשלם את התשלומים החודשיים של המשכנתא.

כשישבו וחישוב היכן ניתן לקמץ ולחסוך, העלתה האישה את רעיון שטיפת הכלים במים קרים, וארוחת ערב של מחצית גביע הלבן...

סיבת שאלתה כעת בפני הרב היתה, היות והיא רק 'אמרה' כך בפני בעלה, שיתכן וניתן לבצע את הקיצוצים הללו, אבל לא קבעו כן בקביעות ממש...

משהבין הרב הצדיק את אשר לפניו, נתגייס במלא כוחותיו החלושים לעזרתה של אותה משפחה, ולא נח ולא שקט עד אשר השיג עבורם סכומים יפים והוגונים מכמה גידיים, ומתוך מיטתו החולה דאג לשלם את המשפחה, ולהעמידם על רגלם כראוי.

לאחר שהלכה האישה, פנה הנכד אל סבו בשאלתו: כיצד ידע הסבא 'לעלות' על הסיפור הזה? הרי היא רק הציגה כמה שאלות תמימות, ומה פתאום החל הסבא בסבב חקירותיו לגבי הדירה?

אמר לו הסבא: הבה ואשכילך מעט, במשך השנים שכרושים קצת ניסיון במלאכת הרבנות ולומדים להבין דבר מתוך דבר, ובעיקר להקשיב למה שומע 'מאחורי' השאלות התמימות... מה 'כואב' לו לשואל, מה הניע אותו לבוא עם שאלתו, ומה בדיוק חפץ הוא להשיג...

כשמעתי את שלושת שאלותיה של ריבה זו, הרהרתי לעצמי, כזו אכזריות של בעל כלפי אשתו, לא לשטוף כלים במים חמים, ולא לתת לילד יותר מחצי גביע לבן, וזהו תופעה משונה במקומות... כאשר צירפתי לכך את רצונה של האישה להוסיף מספר שעות עבודה נוספות אחר הצהריים, הבנתי שכנראה מדובר כאן מתשלום 'משכנתא' שלקחה האישה על כתפיה, וכנראה הבטיחה לבעלה לשאת בנטל התשלום.

חכמי ישראל בעדינות נפשם ובחכמת לבבם, ידעו תמיד כיצד לעזור ולסייע לנפש נענה מיישראל בדרך כבוד, גם כשלא ביקשו מהם מפורשות.

זו היא דוגמא למופת, להנהגות שבין אדם לחבירו!

אדם לחבירו! וכדמוכח להדיא ממשנתו בפרקי אבות (ג), 'כל שרוח הבריות נוחה הימנו, רוח המקום נוחה הימנו'. - הרי מוכח מזה, שאף אם האדם נראה כצדיק גמור ועוסק בתורה ועבודה יומם ולילה, עדיין אין הכרח שגם 'רוח המקום נוחה הימנו'. והמבחן הנכון אם מעשיו רצויים לפני ה' יתברך הוא דווקא כשרוח הבריות נוחה הימנו, כשהוא צדיק וחסיד באלו העניינים שבין אדם לחבירו.

סיפר לי אחד מנכדיו החשובים של מרן הגאון רבי ישראל יעקב פישר זצוק"ל, רב דשכונת 'זכרון משה' וראב"ד דפה עיה"ק ירושלים ת"ו, שזכה לשמש לפניו באחרית ימיו כאשר כבר היה זקן וחולה וחלוש.

עקב חולשתו וייסורי מחלתו הקשה, כבר לא היה בכוחו לשבת בחדרו בשעת 'קבלת קהל' כהרגלו, רק היה שוכב במיטתו, ובשנשו בדלת היה נכדו פותח ושומע מה בפי השואל, ומביא דבר השאלה לפני זקנו, והוא פוסק את פסקו, ושוב החוזר הנכד את הפסק אל השואל שבפתח. יום אחד הופיעה אשה צעירה, כשבפיה שלש 'שאלות' שבבקשת להציג בפני הרב, ושלוחתם בעניינים הנוגעים לדיון גול מן הבעל, ואלו שאלותיה:

(א) לאחרונה לא מרשה בעלה לשטוף כלים במים חמים כדרכה, מטעמי חסכון, ולפעמים יש כלים עם 'כתמים קשים' שקשה להסירם ללא מים חמים, האם מותר לה במקרים כאלו להשתמש במים חמים, ללא ידיעת בעלה? (ב) לאחרונה סוכם ביניהם להגיש לכל ילד בארוחת הערב מחצית גביע 'לבן' בלבד, והנה רואה היא שאחד הילדים שהתרגל לאכול לבן רוצה ממנו יותר, וזה עיקר מאכלו, האם יכולה היא לתת לילד זה יותר ממחצית הגביע ללא ידיעת בעלה?

(ג) האם ראוי להוסיף לעבוד לפרנסתה מספר שעות נוספות אחר הצהריים, אף שיהיה זה על חשבון הילדים שהינם זאטוטים קטנים, ויצטרכו להישאר עם בייביסיטר בקביעות יום יומית?

כשנכנס הנכד אל הסבא עם שלושת השאלות, ביקשו הרב

רבים בסידור מלא עבורו הווג. הצלחת נשברה במזל טוב, וכנהוג ערך צד הכלל 'מסיבת אירוסין' מכובדת באולם מפואר, בהתאם למשפחת החתן האמידה. אבי הכלה במעצב הכלכלי נאלץ לקחת הלוואה בשביל חלקו המסוים בחגיגת 'תנאים' מהודרת שכזו, אך הוא שמח על כך והודה לה' שקיבל 'סידור מלא' בהוצאות הנישואין והדיוור.

תקופת האירוסין עברה בטוב ובנעימים, והנה התקרב ויזם שמחתם הגדולה, הכלה הצדיקה התעסקה בהכנותיה הרבות בהתרגשות גדולה, וביחד עם תפילותיה הרבות והנאמנות נישגה לבחור בקפידה את 'שמלת הכלה' המפוארת והצענעה, ערכה את מסע הקניות של הנדוניה ושאר בגדים ותכשיטים נחמדים מזה ומפנינים יקרים, כשהיא משתדלת להתאים את עצמה כמובן לרמה המתאימה של משפחת החתן העשירה...

הם קבעו תאריך מתאים לחתונה, סגרו עם אולם מפואר ונכבד, שתי המחוננות כבר ישובו על 'תפריט' עשיר ומיוחד וכו'. ולאחר מכן סגרו גם עם הצלם והתומרות, ועם שאר כל המנוצחים על המלאכה, מלאכת הקודש של שמחת חתן וכלה. והנה לפתע ביום לא בהיר אחד, שבוע לפני החתונה (!) נחתה מהלומה קשה על ראשם, בפתע פתאום לדאבון ליבם וללא שום רמז מוקדם ביטל צד החתן את כל השידוך!

המכה היתה כואבת ומכאיבה עד עמקי לב ונפש, אי אפשר לתאר את הצער והעלבון הקשה של משפחה שלמה החוטפת מכה שכזו, ההפתעה היתה גדולה, והכלה העדינה והרגישה לא ידעה את נפשה, היא התהלכה בביתה בוכייה יומם ולילה, בלא שתוכל להבין על מה ולמה עזבה חתנה כן בחרפה וביזיון נורא?!

מתוך מצב מושפל וכואב זה, שאלני אבי הכלה אם יכול הוא לכל הפחות לדרוש תשלום 'פיצויים' של מאה אלף דולר [100,000\$] תמורת המחילה, בהיות שהיו לו הוצאות רבות כשהיה צריך להתאים את כל הוצאותיו לפי רמת המחנות (בעבר) העשיר, שעברו אין זה סכום גדול כל כך. ואולי יהיה בזה סכום נאה בכדי להמתיק מעט את המכה, שהרי בהיותה בת שעזבה שידוך בודאי יצטרך עתה לשלם יותר בשביל שידוך אחר.

הצעתי את שאלתו בפני מרן הרב פישר זצוק"ל, ועל אתר ענה הרב בחכמת אלקים שבקרב: יכול הוא לדרוש 'פיצויים' כמה שירצה, השאלה היותר רלוונטית היא אם הצד השני יסכימו לתת כבקשתו... - אך היקף שבעיקרים יש להזהיר מאוד, אחר שיתנו כמה שיתנו, יהיה באיזה סכום שיהיה, שישתדלו בכל לב לעקור כל קפידה מליבם, ולהבין שמן הסתם היה לצד השני לפי דעתם סיבה בדבר, ולא בכדי קם חתן יום אחד ועזב כל מה מושלמת שכזו... ולפעול בעמקי לבבם שתהיה מחילה שלמה על הכל, הן מצד הכלה עצמה והן מצד ההורים והמשפחה.

וכאן הוסיף לי הרב משפט מצמרר: באם חלילה לא תהא כאן 'מחילה גמורה', מי יודע איזה קטרוג גדול יכולה עמידה כזו לגרום לכל כלל ישראל! והטעים בדבר, כי כל קפידה וכעס או שנאה של איש ישראל על חבירו חלילה, מוסיפה 'שנאת חינם' בישראל וגורמת לקטרוגים חלילה, ועל כך כל עיקר צרות אריכת הגלות, ירחם ה'.

המשפחה כולה קיבלה את פסקו של הרב בתמימות ונאמנות, וכמובן מחלו בלב שלם והוציאו כל קפידה מליבם, והשתדלו לשכוח מאותו מעשה. ומאז התקרבו מאוד אל הרב זצוק"ל, שחשו את גודל אהבת ישראל הבוררת בקרבם, והתברכו בן מאד בעקבות אותו מעשה.

ואף אנו למדנו, עד היכן מגעת הבנתם והכרתם של חכמי ישראל בעוצם חשיבות עניינים הדקים והעדינים הללו שבין

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מהגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

0733-22-76-09 ח מתקשרים מ מזמינים מקבלים ללא עלות דמי משלוח

shivti11@gmail.com

י"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. המעוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסת.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173